

CUPRINS

Prefață	9
 Capitolul 1. INVESTIȚII ȘI MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR	
1.1. Investițiile-soluție pentru supraviețuire	11
1.2. Conceptul de investiție, tipuri de investiții.....	12
1.2.1. Investiții în resursa umană - soluție a dezvoltării sustenabile	15
1.2.2. Investiții pentru decuplarea de la resursele neregenerabile.....	19
1.2.3. Investiții pentru creșterea metabolismului industrial al sistemelor proiectate și construite	21
1.3. Rolul și funcțiile managementului în managementul investițiilor	23
1.3.1. Situația managementului investițiilor în România, limite și soluții privind implementarea unui management performant	24
 Capitolul 2. ABORDAREA SISTEMICA ÎN MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR, SOLUȚIE DE DEZVOLTARE SUSTENABILĂ	
2.1. Organizarea spațio-temporală a sistemelor de așezări umane	27
2.2. Factorii care influențează comportamentul sistemelor complexe naționale.....	30
2.3. Capitalul natural – funcții și limite	35
 Capitolul 3. TEHNICI, INSTRUMENTE ȘI METODE FOLOSITE ÎN MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR	
3.1. Bazele de date geospațiale - instrumente vitale în managementul științific al teritoriului și comunităților	39
3.1.1. Tehnologii geospațiale utilizate în crearea bazelor de date.....	39
3.1.1.1. Programe informatice specializate în elaborarea bazelor de date geospațiale.....	42
3.1.1.2. Sisteme informatice de gestionare a bazelor de date geospațiale și de prelucrare grafică și desenare	43
3.1.1.3. Stadiul actual al realizării și asimilării bazelor de date geospațiale în administrația publică	48
3.1.1.3.1. Utilitatea bazelor de date în gestiunea teritoriului și comunităților	48
3.1.1.3.2. Necesitatea realizării interoperabilității informațiilor geospațiale	50
3.1.1.3.3. Elaborarea bazelor de date geospațiale	53
3.1.1.3.4. Metodologia elaborării bazelor de date geospațiale.....	54
3.2. MASTER PLAN – instrument de evaluare ecologico-economică și socială a unui teritoriu.....	62
3.2.1. Master Plan-Studiu de caz Bazinul Hidrografic Trotuș	62

3.3. Matricea Cadrului Logic „Logical Framework Approach” (L.F.A.) al programului (proiectului)	71
3.3.1. Matricea Cadrului Logic Studiu de caz: Bazinul Hidrografic Troțuș.....	76
3.4. Diagrama Gantt și Graficele rețea CPM,PERT	89
3.4.1. Diagrama Gantt, Studiu de caz Bazinul Hidrografic Troțuș.....	89
3.4.2. Metoda drumului critic (CPM). Studiu de caz Bazinul Hidrografic Troțuș.....	95
3.5. Analiza Swot	98
3.5.1. Analiza Swot. Studiu de caz orașul Comănești.....	99
3.6. Analiza Cost-Beneficiu	101
3.6.1. Analiza Cost-Beneficiu, prezentare, trăsături, experiență internățională	101
3.6.2. Obstacole în aplicarea A.C.B.	106
3.6.3. Etapele Analizei Cost-Beneficiu	109
3.6.4. Evaluarea financiară.....	115
3.6.5. În loc de concluzii	117
3.7. Evaluarea eco-eficienței (sustenabilității) programelor de investiții.....	121
 CAPITOLUL 4. PRINCIPII, CONCEPTE, INDICATORI ȘI CRITERII FOLOSIȚI ÎN MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR	
4.1. Abordări ale dezvoltării durabile	125
4.1.1. Principiile dezvoltării durabile.....	125
4.1.2. Concepte ale dezvoltării durabile.....	136
4.2. Indicatori de performanță folosiți în managementul investițiilor	145
4.2.1. Indicatori de evaluare a performanței managementului investițiilor.....	145
4.2.2. Indicatori de evaluare a performanței politicilor și programelor de investiții	154
4.3. Criterii de evaluare a performanței managementului investițiilor, a politicilor și a programelor de investiții.....	158
 CAPITOLUL 5. METODOLOGIA MANAGEMENTULUI INVESTIȚIILOR	
5.1. Abordări manageriale în elaborarea strategiilor de dezvoltare.....	170
5.2. Metodologia elaborării strategiei de dezvoltare prin abordarea pe resurse.....	174
 Bibliografie	 179

Capitolul 1.

INVESTIȚII ȘI MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR

1.1. Investițiile-soluție pentru supraviețuire

Investițiile sunt cauză și în același timp efect al evoluției omenirii. Baza dezvoltării societății o constituie investițiile, fiecare generație își proiectează amprenta în viitor prin intermediul investițiilor. Modul cum sunt concepute investițiile pot genera efecte pozitive sau negative, care se multiplică în timp și spațiu cu repercusiuni asupra mediului și a generațiilor prezente și viitoare. Investițiile reprezintă o placă turnantă implacabilă a fiecărei generații, iar conceperea lor presupune deopotrivă artă, știință și consum de resurse financiare. Decodificarea conceptului **investiție** de-a lungul timpului a slujit modului de planificare – alocare a banilor publici și privați și în conceperea proiectelor de investiții.

Deși întotdeauna conceptului de **investiție** i s-a atașat sintagma de „creștere a calității vieții” (calitate care, în ultimul timp, începând cu deceniul VIII al secolului XX s-a dovedit a fi doar pentru cei puțini, în mâna cărora resursele puține sunt concentrate). Plățile colaterale pentru daunele aduse mediului, fie încarcă factura generațiilor viitoare, fie sunt împărțite echitabil în cadrul aceleiași generații prin plăți directe sau indirecte. Constatăm că deruta ecologică, financiară și economică ne obligă să acceptăm o nouă decodificare a conceptului de **investiție** care să slujească nevoile tuturor oamenilor, în care conceptele de interes național, moralitate, rațiune, performanță să devină gaj pentru a supraviețui într-un spațiu al viitorului incert și antropizat. Dezechilibrarea tot mai accentuată a raportului dintre economie și mediu, îndeamnă la regândirea relațiilor dintre activitatea economică și mediu. Managementului firmei i s-a acordat câteva secole pentru dezvoltare în plan teoretic și practic, s-a investit mult în tehnologie și pregătire managerială. Secolul XXI cere investiții în capitalul uman, este secolul care se va baza pe managementul cunoștințelor interdisciplinare și transdisciplinare pentru a gestiona eficient mediul și comunitățile pentru

asigurarea supraviețuirii firmelor și depășirii derapajului financiar al economiei mondiale, datorat în principal următoarelor cauze:

1. Dezvoltarea peste capacitatea managerială a pieței financiar-bancare internaționale deconectată de la economia reală, a devenit o mână invizibilă și anonimă cu o capacitate distructivă excesivă, care transmite virtual dezechilibre națiunilor lumii, manevrează și înșelărează guverne și popoare.

2. Slaba pregătire a politicienilor și corupția a slăbit puterea statelor care nu mai pot interveni în economie decât sincopic, pompieristic și sub imperiul intereselor de partid.

Se pare că, această criză unică legată de supraviețuire, este un proces legat de evoluția Homo Sapiens, o criză care, dacă va fi depășită va conduce la un consum ponderat de resurse și vom intra în normalitate. Pentru a supraviețui însă, avem nevoie de un management bazat pe cunoștințe interdisciplinare și transdisciplinare care să restabilească legătura între piața financiar-bancară și economia reală, dar și între economie și mediu pe coordonate durabile. Popoarele care vor avea înțelepciune vor ieși din criză, ceilalți, vor fi perdanții.

1.2. Conceptul de investiție, tipuri de investiții

Cerințele privind asigurarea unei dezvoltări durabile-sustenabile și scopul cheltuirii unor bani, constituie elementele de bază de care trebuie ținut cont în decodificarea conceptului de investiție în secolul XXI. Astfel putem defini **investiția ca fiind plasarea unor sume de bani în scopul obținerii unor rezultate sustenabile sub formă financiară și/sau economice și/sau sociale și/sau de mediu.**

În funcție de forma sub care se materializează plasamentul, investițiile se clasifică astfel:

- investiții în active corporale (se prezintă sub formă materială), exemplu: crearea/achiziționarea de mijloace fixe cum ar fi: clădiri, construcții inginerești, echipamente sau achiziții de terenuri, reconstrucția ecologică a capitalului natural sau pentru protecția capitalului natural;
- investiții în active necorporale (nu au formă materială), sunt acele active prin a căror utilizare se produc bunuri și servicii materiale, exemplu: brevete de invenții, mărci de fabrică, licențe, software. În această categorie

sunt incluse și investițiile care contribuie la producerea activelor necorporale cum ar fi: investiții în cercetare-dezvoltare, educație, cultură, sănătate, securitate, apărare.

Investițiile în reconstrucția ecologică și protecția capitalului natural, cât și cele pentru producerea activelor necorporale sunt investiții care contribuie la siguranța și securitatea oricărei țări.

- investiții în active financiare (investiții de portofoliu), exemplu: titluri de valoare emise de Instituții financiare, Administrații centrale sau locale, Bănci Centrale, Trezorerie; acțiuni și obligațiuni, plasamente pe piața primară și secundară de capital.

O altă clasificare a investițiilor care ne interesează din perspectiva acestei lucrări, este în funcție de destinație, acestea se clasifică în următoarele grupe:

- investiții cu caracter social-cultural și administrativ: locuințe, spitale, școli, autogări, gări fluviale și maritime, aerogări, birouri, muzee, biblioteci, parcuri, cinematografe, teatre, stadioane, sedii administrative, bănci etc.;
- investiții cu caracter industrial: întreprinderi industriale, ferme agricole și pentru creșterea animalelor, sere etc.;
- investiții hidrotehnice: baraje, cheiuri de încărcare-descărcare, porturi maritime și fluviale, canale de navigație;
- investiții cu caracter special: mine, sonde de țigăi, gaze și injecție, centrale nucleare, termoelectrice și hidrotehnice, rafinării pentru țigăi, unități militare și poligoane de tragere;
- investiții pentru infrastructură și telecomunicații: drumuri, căi ferate, linii de tramvai, poduri, viaducte, tuneluri, linii aeriene și subterane pentru telecomunicații, rețele de transport și distribuție aeriene și subterane a energiei electrice;
- investiții pentru alimentări cu apă și canalizare: captări de apă, stații de epurare, castele și rezervoare de apă, conducte pentru alimentări cu apă și canalizare;
- investiții pentru transportul și distribuția petrolului, gazelor, lichidelor industriale, aerului comprimat și termoficare.

Elementele definitorii ale investițiilor, indiferent de forma sub care se materializează, sunt: **riscul, performanța și durata.**

Riscul reprezintă probabilitatea de a nu obține rezultatele avute în vedere în momentul plasării banilor.

Performanța reprezintă acel nivel al rezultatelor pe care le produc activele corporale, necorporale sau financiare, rezultate sustenabile de natură tehnică, financiară, economico-socială care satisfac în timp și spațiu investitorul și/sau beneficiarii direcți sau indirecti ai investiției.

Rezultatele, de cele mai multe ori, trebuie să fie mai mari decât valoarea plasamentului. Rezultatele îmbracă diverse forme în funcție de tipul investiției și pot fi cuantificate diferit.

În cazul investițiilor în active corporale, rezultatele pot fi:

- cuantificabile monetar: profit, cifră de afaceri, reducerea cheltuielilor de transport /km, economie de energie/mp etc.;
- cuantificabile nemonetar: reducerea riscului la inundații pe o suprafață de X ha dintr-un bazin hidrografic prin reforestarea unei suprafețe de Z ha, reducerea șomajului cu Y% prin atragerea fondurilor europene în Regiunea N-E, reducerea mortalității pe autostrăzi cu V%/an datorită dotărilor cu echipamente de supraveghere a traficului rutier etc.;
- necuantificabile monetar: salvarea unor specii de plante și animale prin reconstrucția ecologică a unui bazin hidrografic, reducerea poluării cu CO₂ prin crearea unor perdele de protecție pe șoselele de centură ale Bucureștiului etc.

În cazul investițiilor în active necorporale, rezultatele pot fi:

- cuantificabile monetar: creșterea profitului cu Z% în industria alimentară și a cifrei de afaceri cu X% datorită creșterii cheltuielilor bugetare pentru cercetare în ultimii 5 ani; reducerea cheltuielilor bugetare anuale cu Y pentru importul de vaccinuri prin achiziționarea unor brevete autohtone etc.;
- cuantificabile nemonetar: reducerea analfabetismului cu W% în Regiunea N-E prin atragerea unui număr mai mare de absolvenți de universitate în învățământ în zona rurală, creșterea numărului de reviste cu X% pe an cotate își datorate creșterii cheltuielilor bugetare pentru cercetare, reducerea incidenței unor boli infecțioase cu W%/ an la oameni datorită vaccinării în copilărie etc.

Rezultatele investițiilor în active financiare sunt întotdeauna sub formă monetară cuantificabilă îmbrăcând diverse forme: cupon, dividend, dobândă, randament.